

Πόρισμα.

§. υή. **Ε**πει δὲ καὶ μέρη ἐνεργεία, ὧν ἡ διαίρεσις ἐνεργεία (§. τγή.) ἔδωκεν ἄρα ὅλον ἐνεργεία καὶ εἴη, ἢ μὴ καὶ τῷ μερῶν ἡ διαίρεσις ἐνεργεία.

Θεώρημα ΡΠΒ΄.

§. υθ. **Α**νάγκη συγχωρεῖν ἐπὶ τῷ σώματι, καὶ ὅλον, ὃ μὴ μέρος, καὶ μέρος, ὃ μὴ ὅλον ἢ φυσικῶς. **Ε**ἰ μὴ γάρ, αἰεὶ δὲ παντὶ σῶματι τὸ δοθεὶς, καὶ μέρος, ἔσται τι παρέκεινόν αἰεὶ καὶ ἄλλο, συὺ ᾧ μέρος. (§. υς.) Καὶ πέρασ οὕτως οὐδὲν ἐπὶ τῷ σώματι· ἀλλ' ἀδύνατον. (§. τπθ.) Ἄρα... ὃ τὸ Α΄.

Εἰ δὲ καὶ μέρος μηδὲν, ὃ μὴ καὶ ὅλον ἢ φυσικῶς, παντὸς ἄρα ὅποσων σωμάτων, καὶ τὰ μέρη ἐνεργεία (§. υζ.) καὶ ἡ διαίρεσις ἐνεργεία. (§. υή.) Ἐξεπλέθη ἄρα φυσικῶς ἐπὶ τῷ σώματι ἐνεργεία ἢ τῶν διαίρεσις, καὶ πέρασ ἔχον ἢ δὴ ἄπειρος· ἀπειρος δὲ ἡ τῷ σώματι δυνάμει διαίρεσις. (§. τγδ. τγέ.) Μετασώτος ἄρα τῆ δυνάμει εἰς τὸ ἐνεργεία, τὸ ἀπειρον ἐνεργεία ἐν πλήθει ἡμῖν ὑποσέσεται· ὅπερ ἀδύνατον. (§. τπθ.) Ἄνάγκη ἄρα καὶ μέρος ἐπὶ τῷ σώματι συγχωρεῖν, ὃ μὴ ὅλον ἢ φυσικῶς. Ο. Η. τὸ Β΄.

Σχόλιον.

§. υί. **Ε**σιν ἔν ἐν τῇ φύσει ἀπλῶς μὴ ὅλον, τὸ ὅλον σῶμα. Ἀπλῶς δὲ μέρη, ἀπλέστατα τινα σώματα, εἰς ἃ ταῖς ἐν τῷ παντὶ δυνάμει, τὰ ἐξ αὐτῶν ἔχει ἀναλύεσθαι, ὡς εἰς ἔχματα, ἐξ ὧν ὡς πρωτίτων καὶ τὴν συνθεσιν ἔχουσιν. Πῆ δὲ ἑκάτερον τὰ μεταξὺ τῶν, κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον, πρὸς ἄλλα καὶ ἄλλα, (§. τγή. §. υδ.) τὰ ὅλα, ἢ μέρη εἶναι τυχόντα.

Θεώ-

Θεώρημα ΡΠΓ.

§. υι. α. „ **Τ**ὸ ὅλον τοῖς ἑαυτῷ μέρειν, ἅμα πᾶσι, ταῦ-
 „ τὸν, καὶ ἀνάπαλιν.
 Ἔστι γὰρ ἐκεῖνο ταῦτα, ἢ σιωπῆται· ἔστι δὲ ταῦτα ἐκεῖ-
 νο, ἢ μεμείρισται. (§. τυή.) Ἄρα τὸ Α΄. καὶ τὸ Β΄.

Πόρισμα.

§. υι. β. **Τ**οιγαρῶν ἐπεὶ καὶ τὸ ὅλον τοῖς μέρειν τοῖς αὐ-
 τῷ, ἅμα πᾶσιν, ἴσον ἔστι καὶ ταυτὸν, καὶ ἀνάπαλιν. Καὶ
 ταῦτα ἐκείνων ἐνὶ ἀντικαθίσταν (§. τλδ.), καὶ ἀνάπαλιν.

Θεώρημα ΡΠΔ.

§. υι. γ. „ **Τ**ὸ μέρος ἔλαττον τῷ ὅλῳ, ἢ μέρος.
 Τὸ γὰρ μέρος καθ' ἑαυτὸ μὲν ἔστω, συνάμα δὲ τοῖς λοι-
 ποῖς, ἢ τῷ λοιπῷ, μέρος ἔστι. (§. υς.) ἔλαττον δὲ αὐ-
 τῷ, ἑαυτῷ συνὸς τοῖς λοιποῖς ληφθέντος. Ἄρα, κτι

Πόρισμα.

§. υι. δ. **Ἄ**ρα τὸ ὅλον μείζον ἐκάστῳ τῶν μερῶν τῷ αὐτῷ.

Περὶ τῆς Ἀπλῆς, ἔτι τῆς Σιωπῆταις.

§. υι. ε. **Ἀ**πλῆν ἔστιν, ἢ μέρη καὶ ἔστι· σιωπῆται δὲ, ἢ περ
 ἔστι· διὸ τὸ μὲν, καὶ δὲ ὅλον. (τυή.) Καὶ μὲν δὴ καὶ καθ'
 αὐτὸ μὲν, καὶ δὲ μέρος. (§. υς.) συνὸς ἄλλῳ δὲ, ἀπλῆ, ἢ
 ἄλλοις συνυῖον ταῦτο γίνεται· τῷ γομῶν ὅλα πλεοναχῶς λε-
 γομῶν, (§. τυθ.) καὶ δὴ, καὶ καὶ τὰς διαφορὰς τὰς ἐκεῖ-
 νε, καὶ τῷ μέρος ποικιλομῶν, τὸ μὲν δυνάμει ὅλον, τὸ
 συν-

συνίσταται εἶναι, οἷα δὴ καὶ τὸ ἕλον ὑποκεινόμενον, χαίρει δὴ μάλλον τῇ ἀπλότῃ· τά τε μάλλον καθόλου, καὶ ἀπλότερα· τὸ δὲ τῇ ὀπικίᾳ ἕλον, ἔτι μετείληχε καὶ τῆς συνθέσεως, πράγματι ἀπλῶν ὄν· οἷον τὸ μεταφυσικῶς, ἢ λογικῶς συνίσταται· ὅτι δὲ ἐκ μερῶν, αὐτῇ μὲν ἐνέργειᾳ ἐνυπαρχόντων, πράγματι δὲ διαιρετῶ συνολύται, ἐκείνη καὶ ἰδιαίως κυρίως τὰ τῆς συνθέσεως.

§. οἰς. Ἀλλὰ καὶ τὸ μάλιστα συνίσταται, ἐ τῆς αὐτῆς ἰδέας ὅτι· ἀλλ' ἦτοι τὰ συντιθέντα αὐτὸ δι' ἀλλήλων χωρεῖ, οἷον ἡ ψυχὴ ἐκ τοῦ σώματος. „ (ἐ γὰρ δηλονότι „ καθόλου συνίσταται εἶναι, ἐ συνῆπται μὲν, ἐκτός δὲ κεῖται ἀλλήλων τὰ μέρη, καθάπερ τινὲς (1) ὑπειλήφαμεν. Ἐπ' ἐπίων μὲν γὰρ ἐκάπερον ἀληθές, ὅτι δ' ἐπίων τὸ ἔπερον· οἷον ἐπὶ μὲν ἀριθμῶν, ἐκ ἀληθές τὸ πρῶτον· ἐπὶ δὲ τῷ ἀνθρώπῳ ψαδές τὸ δεύτερον.) ἢ ἐκτός ἀλλήλων τέτακται. Καὶ ταῦτα ἦτοι ἀπολέλυται ἀπ' ἀλλήλων διέχοντα, ὡς ἐπὶ ἀριθμῶν, ἢ προσῆπται ἀλλήλοις τῷ ἀπτεδαί· ὡς ἐπὶ σαροῦ, ἢ δεσμῶν· ἢ συνῆπται ἀλλήλων ἐχόμενα, ὡς ἐπὶ τῷ συνεχῶς. Οὕτω δέτοι συνημμένα, ἢ συγρηῆ ταῦτα τυχαίει, ἢ ἐχί. Καὶ εἰ μὲν ταῦτα, ἦτοι ἐξηλακται συμπεφυρμένα ἀλλήλοις τὰ μέρη, καὶ ἐξηλοίωται, ὡς μηδωπασῶν πρὸ εἶδει ἁρκείνεθαι ἡμῖν, καὶ μικτὸν ἀκεί τὸ ἐξ αὐτῶ συνίσταται, οἷον φάρμακον· ἢ ἁρκείνεθαι, καὶ συνίσταται τῷ εἶδει, οἷον τὸ ὄξυλαιον. Ἄπαν ἔν μικτὸν, καὶ συνίσταται· ἐχί δ' ἀνάπαλιν. Εἰ δ' ἐκεῖνο, ἦτοι τὰ συγρηῆ πράγματι ἀλλήλων ὅτι διαιρετὰ, καὶ ταῖς ἐν τῷ παντὶ δυνάμεσι τμητὰ, καὶ ἀπλῶν μὲν τῷ εἶδει, συνίσταται δὲ ὅμως ἐκτάσει τὸ ἐξ αὐτῶ, οἷον ψῆγμα χρυσῶ, ὃ δίχα ἐνι τερμῶν· ἢ τῶς ἐντι τῶ ὁμοφυῶν, ποιῶτον ὅτι καθ' ἑαυτὸ, οἷον καὶ τοῖ ἐκτάσεως ἴτινός τυχόν, ἔτ' ἐξ ἀπλῶν δυοῖν, ἀλλήλοις συνεπιτεθέντων συνεσηκῶσαι, ἔτ' εἰς ἀπλῶτερα, ἐδεμῶ, ὅλως τῶν ἐν τῇ φύσει δραστηρίων δυνάμεων, μερῶν εἶναι· καὶ ἀντικρὺς ἀπλῶν τὸ ποιῶτον, οἷα ἐν τῷ παντὶ

(1) Βαῦμείσις. Ὀντολ. Μέρ. Α'. Κεφ. ι. §. 76.

τί οἱ φυσικοὶ εἰσηγέμενοι, οἱ μὲν ἀτόμους, οἱ δὲ μονάδας, οἱ δὲ πρῶτον μέρη, οἱ δὲ ἀπλύστατα σώματα, οἱ δὲ πρῶτας φύσεις, οἱ δὲ σοιχεῖα ἐξωνόμασαν, οἷον οἱ πρῶτες σήμονας ὄντας τῆς τῆς συνθέτων συστάσεως.

§. υἱζ'. Διακρίθω τοίνυν, τὸ μὲν ἀπλὸν εἶναι ὑσιώδες, ἢ γνώρισμα ὑσιώδες ἢ αὐλία, πρῶτον τὸ νοερόν, καὶ καθ' αὐτὸ τῆς ὕλης ἀπηλλαγμένον, οἷον ἡ ψυχή. Καὶ καθ' ἐξαιρέσιν ἀπλύστατον, τὸ ἐν ὑσιώδει τῆ ὑπάρξει, ἀπάσας φέρον τὰς τελειότητας, οἷον τὸ ἀναγκαῖον ὄν, ὃ καὶ μόνον ὄν, κυρίως εἶπεν, ἐγεμερόμεν. (§. ρνζ'.) Ὡς πάγε ἀλλὰ καὶ ὑσιώδες ἀπλῶ ἢ, ὅθεν τὸ αὐλοῦν, ὡς γὰρ γεμῶ τὴν ἐξ ὑσιώδους καὶ ὑπάρξεως (ἥτις ἐνδεχομένως ἐκείνοις προσήκει.) συνθέσιν, ἢ πάντῃ καθαρῶς ἔλαχε τῆς ἀπλότητος, αἷς μὴδὲ ἀπλῶ, ἐκ ἀφαιρέσεως τῆς πρὸς ἐκεῖνο, οἷα ὄντα κατονομάζεσθαι. (§. σισ'. σκβ.) Τὸ δὲ ἀπλὸν ὄντι μεταφυσικῶς, τὸ νοητὸν, καὶ ἀφαιρέσει, οἷον τὸ σημείον, τὸ καθόλου· τὸ δὲ φυσικῶς, καὶ αἰσθητὸν ὄν, τὸ εἶδει τὰ τῆς ἀπλότητος οἰκειέμενον· οἷον αἶρ, ὕδωρ, τὸ τί ἴσ' εἶναι. τὸ δὲ φυσικῶς, καὶ φαντασὸν ὄν· ὅπερ ἥτις μείζον ὄντι, αἷς ἢ αἰθερία (εἴτις ὄντι) ὕλη, ἢ φύσει ἀμείζον, καίτοι ἐπινοία μείζον, αἷς ἔλαχ' ἢ ἄτομος· τὸ δὲ φαντασὸν μόλις, οἷον ὡς εἶη, τὸ ὑπὸ πολλῶν εἰσαγόμενον κοινόν. Καὶ εὐθις, τὸ μὲν συνθέτον λογικῶς, καὶ μεταφυσικῶς, (τὸ ὑσιώδες, καὶ μόνον καὶ φυσικῶς ἀπλὸν.) τὸ ἐκ τῆς πρῆξι- σῶν οἱ τελειότητων τῶν συγκρότησιν ἔχειν νοερόμενον, οἷον ἡ ψυχή ἔκτε νῦν, καὶ βουλήσεως· τὸ γὰρ ὅθεν ἔτι συνθέτον, ἀπλὸν δὲ καὶ μεταφυσικῶς εἰρημένον, οἷον τὸ καθόλου, τὸ σημείον, ἀτελειότητος φέρει ἔλεγχον· τὸ δὲ συνθέτον ποσῶτικῶς, οἷον τὸ πλῆθει, ἢ μεγέθει· ὃ καὶ διαιρετέον εἰς τὸ φύσει μείζον, ἢ ἀμείζον. (§. υις'.) Τὸ δὲ τελειοτάτον, καὶ μάλιστα συνθέτον, φυσικῶς, τὸ ἐκ πλειόνων μερῶν τῶν εἶδει διαφερόντων ἀπαρτιζόμενον. (§. αὐτ.)

Θεώ-

Θεώρημα ΡΠΕ΄.

Σ. υιή. Ὁ ὑσιωδῶς διμοιρῶν τῆς ἀπλότης ὄσιν ἀ-
 σώματον.
 Τῷ γὰρ πύτη γνώρισμα ὑσιωδῶς ἢ αὐλία. (Σ. υιζ΄.)
 Ἀρχὴ δὲ ἢ ὕλη τῶν σωματικῶν. (Σ. ρκδ. ρκβ. ρκγ.)
 Ἄρα κτ.

Ποείσματα.

Σ. υιθ. Ἀλλότρια ἄρα τῶν Α΄. ἢ μὴ παχύμτος ἐκτε-
 σις. Β΄. τὸ κτὶ πηλικότητα μέτρον. Γ΄. κτὶ ἢ κτὶ τῶν αὐτῶν
 διαίρεσις. Δ΄. κτὶ τὸ κτὶ ἀεργαφίω πῶ. Ε΄. κτὶ τὸ γῆμα.
 Καὶ ὅσ' ἄλλα τῆς ἐνύλης ἐκτάσεως πάθη κείνεται.

Σχόλιον.

Σ. υκ. Διαφέρει δὲ τὸ εἶναι ἀπλῶν τῶν ὑσιωδῶν, τὸ εἶ-
 σιωδῶς εἶναι ἀπλῶν· τὸ μὲν γὰρ, τὸ μὴ ἐξ ἀπλετέραν,
 κτὶ ἀρχοειδετέραν, καὶ τῶν εἰδῶν ἀφαιρετῶν συγκεκριομένηται,
 σημαίνει. (Σ. σλθ. σμ.) Καὶ ἄλλως ἐνύλος ἢ, ἢ τὸ
 μὴδ ἐξ ὁμοειδῶν συνηδροῖθαι, οἷον ὕλης μέριον ἀπλετέ-
 ρον. (Σ. υιθ.) Τὸ δὲ παντελῆς ὄσιν τοῦ ἐνύλης ἐξόμα-
 σις αὐτοῦ, καὶ ἢ ἐκάστη ὑσία, καὶ ἢ σῶμα, τῶν λόγων
 τῆς τῶν ἰδίων χαρακτῶν εἰς ταυτὸ συλλέξεως, μία ἢ
 σα. (Σ. σμα.) ταύτηπως καὶ ἀπλή λέγοιτ' αὐτῆς, ὁμοίως
 γὰς τῆς ὄσιν ἢ ἀπλότης· τὸ δὲ ὑσιωδῶς ἀπλῶν ἐχ' ἕξει, εἰ
 μεταξὺ τῶν συνηδόντων εἰς σύστασιν αὐτῆς χαρακτῶν, ἐ-
 νμερίδιον απαιτεῖται αὐτῆς κτὶ τὸ κτὶ τὴν ὕλην γνώρισμα.

Θεώ-

Θεώρημα ΡΠ γ΄.

Δ. υκ α. „ **Τ**ὸ ἔσιωδῶς ἀπλῆν ἐκ προϋφεισῶτος αἴα εἶναι ὑποκειμένον, ἐκ αὐτῆς γοίη τὴν ἄρῃσιν.

Εἰ γὰρ ἐκ προϋφεισῶτος ὑποκειμένον, φαιερὸν ὅτι εἶναι ὑλῆς ἐνυπαρχήσης αὐτῆς. (Δ. ρί.) Καὶ ἔτιω ἔσιωδῶς αὐτῆς ἔστιω τῆς ὑλῆς, ἐκ αὐτῆς εἶναι γνώρισμα κατ' ἔσιω αὐτῆς προσήκον ἢ αὐλία. (Δ. λ'.) Ἀλλ' ἔστιω τῆτο. (Δ. υιζ'.) Οὐκ ἔστιω ἐκεῖνο.

Σχόλιον.

Δ. υκ β. **Η** φέρει ἢ, εἰ δοκεῖ, ἐκ προϋφεισῶτος αἴα εἶναι ὑποκειμένον γινέσθω, τὸ μετέχον ἔσιωδῶς τῆς ἀπλόητος. Πότερον ἐν, τὸ εἶναι αὐτὸ, ὑλῆ τῆς ἔσιω τυγαῖει, ἢ ἀπλόητις φύσις ἔσιωδῶς κακείνη, καὶ σιωελόντι εἰπεῖν, αὐλος; Θάτερον εἰποῖς αὐ. Ἀλλ' εἰ μὲν ἐκεῖνο, οὐκ ἔστιω ἔσιωδῶς ἀπλῆν ἔσαι, αἴα ὑποτίθεται τὸ γινόμενον, τῆς ὑλῆς αὐτῆς ἐμφιλοχωρήσης (Δ. υιζ'.) αἴα ἀρχῆς τῆς ἔσιωδῶς σιωδέσεως. (Δ. ρί.) Εἰ δὲ τῆτο, ἢτοι πάντως μετασκόλαζομένης τῆς προϋφεισῶσης εἰς τὴν νεργημένον, ἢ ταύτη ἀμμιγνυμένης, ἢ ὅτι ἢ νεοπαγῆς εἶναι ἐκεῖνης πῶς ἀποτέμενεται. Ἀλλ' ἔστιω ὑγιῆς τῆτω ὅ,τι ποτ' αὐτῆς ἔστιω λέγειν. ἔλοιο. Εἰ μὲν γὰρ ἀποτομῆ, ταύτῃ (ὅπερ ἔστιω τὸ ἔχαστον.) δοῖς, ἐκ ἔστιω ἀπλόη ἔστιω ἐκεῖνη εἶναι ἢ, ὅπερ ὑποτίθεται ἔστιω γὰρ δὴ ἀνέκτατον ἔστιω, εἶναι ἢ ἀτρίπτον. (Δ. υιθ'.) Εἰ δ' ὅπερ τὴν μίξιν προσφύγει, ἔστιω ἔστιω καὶ ἔστιω ἔστιω, τὸ λεγόμενον ἔστιω τὴν ἔστιω ἔστιω μὲν ἀληθῶς γινέσθω. Ἀλλῶς τε καὶ ὅποια τῆς ἢ τῆς ὑλῆς ἀμιγνῶν μίξιν; Εἰ δὲ τῆτω, πρὸς τὴν ἀλλοίωσιν ἀναδράμης, πότερον ποτὲ δέσεως μεταβολῆ τῆς τῆς μερῶν, καὶ κινήσει, καὶ τοῖς τοιέτοις ὡς ἐπὶ τῆς σωματῶν, ἐπισκῆψαι τῆς προϋποκειμένῳ τούτῳ τῆς ἀλλοιῶσεως; ἀλλ' ἔσαι σωματικῆ ἔστιω, ἔχ' ὅπως ἢ προϋφεισῶσα φύσις, ἀλλὰ καὶ ἢ ἔστιω ἐκεῖνης. τῆνωτῆον δὲ ὑποτίθεται. Ἀλλὰ ἔστιω ἔστιω ἀλλῆ αὐλωτέ-
ρα,

ρα, τὴν ἑτέραν εἰς τὴν ἑτέραν οὐσίαν μεταρρυθμίζεται; Ποτέρων τούτων ἢ μεταβολῆ, τῶν οὐσιωδῶν παθῶν, ἢ γὰρ τῶν ἐπισιαδιστέρων; Ἀλλ' εἴτερον ἐκείνων, παυσανείης ἀρα τῆς εἶναι τῆς πρώτης, (ἢ γὰρ εἴθελαι σιχομένῃ τῆς οὐσιωδῆς, ἢτοι τῆς πρὸς ἐπίω ἀναγκαίῃ, μένειν ποτὲ ἢ οὐσία. (δ. σβ. σκ.)) Ἐξ ὑπαρχῆς ἢ δεύτερα τὸ εἶναι ἔχει. Καὶ καὶ ἐξ ἐκείνης αὐτῆς, ὡς γὰρ προϋφιστάσης, καὶ ὑπαρχούσης ὑλικῶς (ὅς ὁ τῶ Θεωρήματος ἐστὶ νῦς.) ἐξ ἐκείνης δὲ μόρον, ὡς ἀρα μετ' ἐκείνῃ. Εἰ δὲ τῶ ἐπισιαδιστέρων ἢ μεταβολῆ εἴη, τῶ οὐσιωδῶν μόνων, φαίης ὡς, ὡς τὸ οὐσιωδῶς ἀπλῶν καὶ συμβεβηκός πως ἠλλοίωται, ἢ κεν δὲ ὅτι καὶ οὐσιωδῶς, ὡς ἐξ ὑποκειμένου τινὸς τὴν γένεσιν ἔχει. Ἄρα, κτ.

Ποίσιμα.

δ. υκγ'. Α'. Φανερὸν ἐν, ὡς ἔπε ἐξ ἀπλῶς τὸ οὐσιωδῶς ἀπλῶν, ἔπε μὲν ἐκ συνηθέως τινός, ὡς ἐξ ὑποκειμένου τινὸς ἔχει αὐ.

Β'. Φανερὸν δὲ καὶ ὅτι, ἐκ τῶ μηδενός τὸ ποιῆτον, εἴπερ ἐνδεχομένης αὐτῷ προσήκει ἢ ὑπαρχῆς. (δ. σνζ'.) Δεῖ δὲ τὸ ἐκ τῶ μηδενός ἐκλαβέσθαι κενταῦθα, ὡς ἐν δ. σνθ. κξ., τὴν τῆς διηλ. πρὸς τὸ ὑπὸ τῶ μηδενός εἶναι, διαφορῶν, αἰεὶ πρὸ ὀφθαλμῶν ἔχοντας.

Γ'. Φανερὸν δὲ καὶ ὅτι, ἔπως ἐπάρχον, καὶ εἰς ἄλλο τε αὐ μετασείη, ἀλλ' εἰς τὸ μὴ ὄν ὡς ἔραπειη, τὸ εἶναι παυσανείον.

Θεώρημα ΡΙΖ'.

δ. υκδ. ,, Τὸ οὐσιωδῶς ἀπλῶν, καὶ τὴν ὑπαρχῆν ἐνδεχομένην, ἐν ἀκαρεῖ τὴν τε ἀδραγωγίαν ἔχει, καὶ τὴν εἰς τὸ μικρόν εἶναι ἔραπειαν, ὁμοίως.

Τὸ γὰρ ποιῆτον ἀσώματον (δ. υιή.) καὶ ἀέκτατον (δ. υιδ'.) καὶ ἔτ' ἐξ ὑλης προϋφιστάσης, (δ. υκα. υκβ.) ἔτ' ἐξ ἀπλῶς

ἀπλῆ τινος ὅλων, ἢ συνθέτου συνιστάμενον, ἀλλ' ἐκ τῆ μηδενός, καὶ εἰς τὸ μὴ ὄν. (Σ. υκγ'.) Οὐκ ἄρα κινήσει τὸ τοιαῦτα εἶθ' ἢ γένεσις, εἶθ' ἢ φθορά. Τί γάρ αὐ εἴη τὸ κινούμενον, εἰ ἐκ μηδενός προῦφισσῶτος, καὶ εἰδὲ ὕλην ἔχει τὴν ἐπιδοξομήλω τὸ πάθημα; Ἀλλ' εἶθ' αὖ μὴ κινήσις, εἰδὲ τὸ πρότερον καὶ ὕστερον, εἰδὲ χρόνος. Ταῦτα γάρ εἴη τὰ κατὰ δεδοχίω. (1) Ἄρα ἐν ἀκαρεῖ τοῖς τοιαῦτοις συμβαίνει, τὸτε ἐκ τῆ μηδενός εἰς τὸ εἶναι ἀφ' ἑαυτοῦ, καὶ τὸ ἐκ τῆ εἶναι, ἐπὶ τὸ μὴ, ἀνάπαλιν μεταπίπτειν. Ἄρα κτ.

Θεώρημα ΡΠΗ΄.

Σ. υκέ. ,, Πρὸς τὴν εἰς ἐξ ἐσίας τε καὶ ὑπάρξεως συνθέτων ἀπιδῶσιν, εἰδὲν, ἀφ' ἑαυτοῦ τὸ ἀναγκαῖον ὄν, ἀπλῆν εἶσαι.

Κατ' ἐκείνῳ μὲν γάρ τὴν συνθέτων, ἢ ὑπάρξεως ἐκ ἀναγκαῖον τὸ εἶναι πρὸς ἐσίαν, εἰδὲ ἐσιώδης, ἐνδοχομήλω δὲ ἐπισυμβαίνουσα, καὶ ἔξωθεν ἐπακτῆ. (Σ. σβ. υιζ'.) Οὐδὲν δὲ ἀφ' ἑαυτοῦ τὸ τῆ πάντως ἀναγκαῖον, κρείττον αὖ εἴη τῆς τοιαύτης συνθέσεως (Σ. σιδ. υιζ'.) Ἄρα κτ.

Θεώρημα ΡΠΘ΄.

Σ. υκς'. ,, Ἐπαναγκῆς συγχωρεῖν ἐν τοῖς ἐσὶ τὰ φυσικῶς ἀπλῆστα σώματα, τὰ μὲν δεῖ τὸ μνησίδης, τὰ αἰδήσει, τὰ δὲ καὶ δι' ὄγκου βραχύτητα, τὰ μόνη τῆ φαντασία ληπτῆ.

Εἰ μὴ γάρ, ἀλλ' ὡς ἅπαντα, καὶ αἰεὶ συνθέτα φυσικῶς καὶ ποσωτικῶς, ὡς αὖ ταύτη γὰ ἅπαντα, καὶ αἰεὶ ὅλα. (Σ. υιέ.) Ἀνάγκη δὲ ἐπὶ τῶν σωμάτων εἶναι καὶ μέρος, ὃ μὴ ὅλον φυσικῶς. (Σ. υθ. υι.) Ἄρα κτ.

Σχό-

(1) Λογικ.

Σχόλιον.

θ. υκζ'. **Ε**ἴτα τί δήποτε φύσεις μεντινας ἀπλυσάτας, ἀναγκαίως εἶναι ἐν τοῖς σώμασιν ἀξιώσομεν, ἐξ ὧν αἱ τῶν μικτῶν συστάσεις, ἐχί δὲ τῆ ἴσῳ λόγῳ ἢ μόρια εἶναι τινὰ ἐλάχισα, ἐξ ὧν αἱ τῶν σωματικῶν ἐκτάσεων ὀλοχερῆσαι, ὑφισταῖν ἢ δικαιώσομεν; Καὶ πέρας μεν ἀναλύσεων ἐν τῇ φύσει δώσομεν, πέρας δὲ διαίρεσεων ἢ συγχωρήσομεν; Ἄυτη δὲ δὴ κοινὴ μία, τῶν ὅσοι ποτὲ φιλοσοφεῖν ἐπεχείρησαν, δόξα, μηδὲως εἶναι δυνατῶν ἐν τῇ φύσει τῶν εἰς ἀπειρον πρόδοον ἀξιώσα, χεῖναι δὲ πῶς ἀπὸ τῶν σιωθέτων ἁρμημένως, ὅτι τινὰς ἀφικέσθαι φύσεις, ἐξ ὧν τὰ μικτὰ, ὡς ἐκ στοιχείων συναρμολογεῖται, ἢ εἰς ἅς αὐτὰ δὴ ταῦτα ἐχάτας, ἢ ἀναλύεται. Καὶ γὰρ ἢ οἱ ἀπείρους ἐν τῇ φύσει τὰς ἀρχὰς ὑποθέμενοι, ἐχί ἢ ἐπ' ἀπειρον ἀναλυομένης ἐτίθεντο, ἀλλὰ πρῶτας. Εἰ γὰρ ταῦτα, φανερόν ὅτι, ἐξ τὸν αὐτὸν λόγον, ἐκ ἐξέσαι εἰς ἀπειρον χωρεῖν, ἐδὲ ὅτι ταῖς διαίρεσισι. Τέρματα δὲ πάνταυταις θετέον ἢ δὲ ἦτον, ἢ ἀφικτέον εἰς τὰ ἐλάχισα, ἐξ ὧν ὡς πρῶτῶν συλλοκληρῆται τὰ σώματα, καὶ εἰς ἅ ταῦτα, ἐχάτων ἀποκερματίζεται. Ἐπίσης δ' ἐκατέρωσε τῶν ἀπειρίων φεχτέον, ἐκείσε μεν τῶν εἰδῶν, ὡδε δὲ τῶν μερῶν. Ὡς ἢ δὲ ἦτον δέον ἐνεργεία ἐν τοῖς σιωθέτοις τὰ εἶδη ἐνεῖναι, ἐξ ὧν ἐκείνα, ἢ ἐν τοῖς ὀλοχερέσι τὰ μέρη, ἐξ ὧν ταῦτα. Τὸ γὰρ δυναμίει λέγειν τὰ μέρη τῶ ὀλοχερῶς, τῶν ἐν τῶτοι ἐχειν ἐνύπαρξιν, τίποτ' αὐ ἀλλο εἶναι, ἢ καὶ τῶ ὅλε αὐτῶ τὸ εἶναι ἐξόμνυθαι; (θ. υζ'. υή.) Σιωδρομα γὰρ αἰετῶ ὅλε τὰ μέρη, ἢ τῶ μεν δυναμίει, δυναμίει τῶ δ' ἐνεργεία, ἐνεργεία, (θ. αὐτ. καὶ τ υή.) καὶ ταῦτα ὁ ὀρθὸς λόγος αἰρεῖ· ἢ δὲ γὰρ ἐκεῖνο ἕτερον, ἢ ταῦτα, ἢ ἅμα· ἢ δὲ δὲ ταῦτα, ἢ ἐκεῖνο, ἢ γε μεμέρισαι. (θ. υι. α.) ὡς εἶπερ ἡμῖν τὸ δυναμίει τῆς διαίρεσεως ὅτι τῶ ποσῶ ὑποκρέσειαν, τὸ δυναμίει τῆς ἀναλύσεως ὅτι τῶ μικτῶ ἀντικρέσειαν. Καὶ καθάπερ δυναμίει μεν ἢ τῶ μικτῶ ἀνάλυσις εἰς τὰ ἀπλά, ἐνεργεία δὲ τὰ ἀπλά τῶ μικτῶ ὅτιν ἐγκείμεθα. Οὕτως ἐκ τῶ ὀλοκλητήε, δυναμίει μεν

μὲν ἢ τῶ συνεχῆς διαίρεσις ὅτιν ἐρῶμεν, εἰς τὰ μέρη, ἐ-
 νεργεία δὲ τὰ μέρη ἐν τῷ συνεχεῖ. Εἰ δὲ ἴα τὸ ἐνεργεία
 ἐνεῖναι τῷ μικτῷ, τὰ εἴ ἂν αὐτὸ, πέρασ αὐτοῖς τῆ ἀει-
 θμῷ ἐπιθετέον, αἷς αὐ μὴ τὸ ἐνεργεία παρεσκευθῆ ἀ-
 πειρον, ὅπερ ἡ φύσις ἀπέτραπται, ἕως ἐκ πῶδαιήλι
 ἴα τὸ ἐνεργεία ἐνεῖναι τῷ συνεχεῖ τὰ εἴ ἂν ἢ τῶ, πέ-
 ρας ἢ τῶτοις θετέον ἴα τὸν αὐτὸν λόγον. Ἀλλὰ γὰρ πε-
 περασμένων ἔκτων τῶ ἀπλῶν, ἀχει τινὸς χωρεῖ τὰ τῆς
 ἀναλύσεως, ἀρ ἔν ἢ τῶ μερῶν τὰ τῆς διαίρεσεως. Ναι
 φήσεις. Ἀλλ' ἢ μὲν εἴ ἀπλῶν εἰδῶν συύθεσις, ἢ
 εἴ ἀνάγκης παρεπόμενον τῷ σώματι καθεστήκει πάθημα,
 ἢ δὲ ἔκτασις ἢ τῶ πᾶν ἀναγκαιοτάτων. αἷς ἐκείνης γε ἀ-
 νῶ, εἴη αὐ ραδίως ἢ σωματικῆ φύσις, ἢ νοηθεῖν, ταύτης
 δὲ δίχα, θᾶπτον αὐ παρῆ τὸ εἶναι, ἢ νοηθεῖν. Παρίετα-
 ται δὲ τῆ μὲν ἀνάλυσις, τῆ δὲ διαίρεσις, ταύτητοι ἢ τῶ
 συνεχῆς ἢ εἴ ἀνάγκης μὲν ἀκαλυτὸν, εἴ ἀνάγκης δὲ
 διαιρετὸν. Λέγεις δὴ μοι τῶ κατ' ἐπίνοιαν διαίρεσιν, ἢ τῶ
 φυσικῶς τελευτῶν. Εἰ γὰρ ἐκείνῳ, δῶσω ἀσμελῶς. ἔρ-
 γον γὰρ ἔδεν ὅτι ὁποσῶν μορῆ τῶ νοητῶν ἔκτασις,
 ψιλῆ διανοίας ἐπιβολῆ διχάσαι. (Δ, τ γ δ. τ γ ε.) Εἰ
 δὲ ταύτῳ, μέγα μ αἰτεῖς, ἢ πολλῶν πᾶν δεόμενον. δεῖ
 γὰρ δυνάμει, δεῖ δ' ἐνεργείας, δεῖ δὲ ἴα χωρήσκει, δεῖ
 δὲ πόρων, δεῖ δὲ τῶς δυοῖν ἐλασσόνων τῶ ἐλαχίστων, τῆς
 ἐπ' ἀλλήλοις ἐπιθετέως. Ἐλαττον δὲ τῶ ἐλαχίστων λέγειν
 εἶναι αἰεὶ, ἢ πέρατος αὐδὲ ἐν τῆ φύσει, ἢς τὸ ἀπειρον ἀ-
 τελέηται, μόνῳ αὐ εἴη τῶ παραφαιῶς εἰαυτῶ ἀντιπίπτειν
 παρ' ἔδεν τιθεμένων. Τοιγαρῶν ἐρεῖς, παρ' ἔλειψιν τῶ ἐκ-
 τὸς αἰτίων, ἢ ἢ καθ' αὐτὸ ἀδιαίρετον εἰρήσεται τὸ σωμα-
 τιον. μα δὲ, ἀλλὰ ἢ καθ' αὐτὸ, ἀπ δὴ ὀλόπληρες ἐν, ἢ
 μηδενί πεφυκᾶς ἐπιθέπειν τῶ δὲ αὐτῶ δίδειν, ἢ ὅπερ
 αὐ ἢ διαιρεθεῖν. Διὰ μὲν γὰρ πόρα πᾶς αὐ οἶον τε, εἰ
 μὴ ἐκ δυοῖν ἀπλῶν σιωπηκός, πόρων ἢ μοίρησεν; Διὰ
 δὲ τῶ πλήρης πᾶς ἐνδέχεται; εἰ σῶμα ἴα σῶματος χω-
 ρεῖν ἀδυάτων; Ἀλλ' ἕως ἀπαντήσεις ἢ ὁ ἄθως ὅλος, γέ-
 νοιτ' αὐ ἢ μιν ἀδιαίρετος. Πᾶν μὲν ἔν, εἴγε ἢ πᾶντῆ ἀ-
 πορός. νῦν δὲ, ἔδεν τῶσῶν ὅτιν ἐν τῆ φύσει ἔδεν τὸν ὄγ-
 κον, ὅ ἴα τὸ ἀμερῶς ἐκτεπᾶσαι, κρείσσον ὅτι διαίρεσεως,
 εἴ εἰ-

Metaf. Tom I.

Q

ἔδ' εἶτι ἐκ μερῶν ἀλλήλοις ὀπκειμένων τῆς ὀλοχερείας ἐκ
 ἔτυχε, φύσει ποτὲ τομῶν ὑποσῆσεται. Ἀλλὰ θεὸς τότε
 τῶν τεινόντων εἰς τὰς μεταφυσικὰς λόγους αὐτοὶ καθαράμε-
 νοι, τὰ πλείω, ὅσα φυσικωτέρων ἔχει τινὲς διαμελῶν, τῆς
 φυσιολογῶσιν ἀκρίβειαν παρήσομεν.

Πορίσματα.

Σ. υ κ ή. **Ε**κ τῶν ἀρχῶν τῶν εἰρημίων φανερόν, Α'. ὡς ἡ
 ἕκτασις ἡκιστα λωβᾶται ἐπεὶ τῆ φυσικῆ, ἐπεὶ τῆ ποσωτικῆ
 τῶν σωμάτων ἀπλότητι. Β'. καὶ ὅτι τὰ ἔτιω ἀπλᾶ σώμα-
 τια, χήματος ἀμοιρεῖ, καὶ τότε ἀβέπτη. Ἐπεὶ μηδὲ πέ-
 φυκεν ἀλλοις ἢ καὶ χήμα ἔσπῃ συμβαίνειν, ἢ πυκνώσει, ἢ
 μανώσει, ἢ διαίρεσει, τῶν δὲ τοιούτων τὰ πάντα ἀπορα ἀ-
 νεπίδεκτα, ὃ καὶ πᾶσι τοῖς παλαιοῖς καὶ νέοις τῶν Ἀτομιστῶν
 ἔδοξε. Γ'. καὶ τὸ θεῖον ἔχειν πρὸς ἀλλήλα, καὶ πέφυκε καὶ
 ἀμείβειν ἀλλήλη καὶ ἀλλή μετατιθέμενα. Διὸ καὶ τὸ ἐκ τῶ-
 των, ἐκ μερῶν θεῖον ἐχόντων σωμῶσ εἴρηται. (1) Δ'. καὶ
 τὸ μὴ εἶναι ἀλλων εἶναι, ὡς ἐκ σοιχείων, ἔδ' εἶναι ἀλλήλων,
 ἔδ' εἰς ἀλλήλα μεταποιεῖσθαι, ἢ ἀλλὰ. (ὡς ἐκ ἐνὸν ἔδ' εἶναι
 μίξει, ἔδ' ὀπτομῆτι καὶ ἀφαιρέσει, τῶν παθεῖν, ἀμείβειν
 πεφυκότα.) εἶναι αὐτῶν δὲ τὰς ποικίλας τῶν σωμάτων συστά-
 σεις, ὡς εἶναι ἀρχῶν ἀπλυσάτων γίνεσθαι. Ε'. λαμβάνειν
 δὲ τὸ εἶναι ταῦτα, ἐκ τῶ μὴ ὄντος ἀπλῶσ ἀγαθόμενα, καὶ
 ἔτιω αὐ εἰς τὸ μὴ εἶναι ἔχειν καὶ ἔβησθαι. (δ. σ. ν. δ.
 σ. ξ. ε.) Ταύτητοι καὶ ἐν ἀκαρεῖ, μηδαμῶσ ἐν αὐτοῖς χώραν
 ἐχέσῃ, τῆσ καὶ ἄλλοισιν, ἢ φθορῶν, ἐν χρονικοῖσ διαστήμασι
 περαινόμενης κινήσεως.

Θεώ-

(1) Ἀεισπίλης ἐν τοῖσ περὶ Ποσῶ.

Θεώρημα Ρ 4.

§. υκθ'. „ **Τ**ῶν σωμάτων τὰ ὁμοιοτρόπως ἀπλά, τοῦ
 „ καὶ τὴν ἀπλότητα μᾶλλον καὶ ἥττον, εἰσὶν ἀνεπίδεκτα.
 „ Τὰ δὲ ὁμοιοτρόπως συσώθεται, δεκτικὰ, τὰ μὴ εἶδει, τὰ
 „ δὲ μέρει τῷ μᾶλλον, καὶ ἥττον τῆς συσώσεως.

Ὁμοιοτρόπως γὰρ ἀπλά τὰ σώματα ἔσιν, ἢ ἅπασιν τὸ μο-
 νοειδὴ εἶναι, καὶ ἐν πλήθει μερῶν, ἢ ἅπασιν τὸ μονοπαγῆ,
 καὶ ἐν μεγέθει ἐκτάσεως. (§. υιζ'. υκζ'.) ἀμέλειτοι τὰ
 μὴ ἅπασιν τὸ εἶδος, τὰ δὲ ἅπασιν τὸ εἶδος τῷ μέ-
 ρει, καὶ τὰ μὴ ἅπασιν τὴν ἀπλοῦς τῆς ἑξ' εἰδῶν, τὰ δὲ ἅπασιν
 τὴν ἐκ μερῶν συσώσεως. (§. αὐτ.) Ἀλλὰ γὰρ ἐν
 οἷς εἶδος τὸ προκείμενον, καὶ ἀπλοῦς ἀπλοῦς, εἶδος τὸ μᾶλλον
 ἐν τέτοις, καὶ ἥττον χαρεῖ. Τί γὰρ αὐτῶν εἶναι ἥττον τῷ εἶδος;
 τί δ' αὐτῶν ἔσται ἥττον τῷ ἀπλοῦς μὴ ἔχειν; Ἄρα κτ. Ο. ἢ
 τὸ Α'.

Ὁμοιοτρόπως δὲ συσώθεται τῇ καὶ τὰ εἶδη συσώσει, ἐν
 οἷς πληθὺς εἰδῶν ἀπλοῦς ἐνθεωρεῖται φύσει ἁπλοῦς
 τῶν. (§. υιζ'.) Τῇ δὲ καὶ μέρει, ἐν οἷς πληθὺς μορίων
 ἐνυπάρχειν νοεῖται παράγματι διακεῖται. (§. αὐτ.) Τῇ
 δὲ πληθύϊ τὸ μείζον καὶ ἔλαττον παρέπεται. Ἄρα καὶ τῇ
 κατ' αὐτὴν συσώσει τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον ἐφέπεται. Ἄ-
 ρα κτ. Ο. Η. τὸ Β'.

Θεώρημα Ρ 4 Α'.

§. υλ'. „ **Τ**ὸ ὅμοιον καὶ ἀνόμοιον, εἰ μόνον ὅτι τῷ ἐν
 „ τοῖς σώμασιν ὁμοιοτρόπως συσώτων, ἀλλὰ δὴ καὶ ὅτι
 „ τῷ ἀπλοῦς εἶδος ἥττον ἢ εἶδει, ἢ μέρει σωμάτων, πα-
 „ ρακολεθεῖ· λέγω δὲ ὅπως ἐν ἅπασιν τῶν §. τ κ α, τ κ β,
 „ καὶ τ κ γ.

Τῶν γὰρ εἶδει συσώτων δύο τὰ τυχόντα, ἢ ἐκ τῷ αὐ-
 τῷ, καὶ ἰσαεῖθμων εἰδῶν συγκροτεῖται, ἢ μὴ ἐκ τῷ αὐ-
 τῷ, μηδὲ ἰσαεῖθμων. Καὶ πάλιν τῷ μέρει συσώτων,
 ἢτοι ἑξ' ἰσοπληθῶν μερῶν, καὶ ὁμοιοτρόπων, καὶ ὁμοιοχημώ-
 νων

νων ἐκάτερον, ἢ τὸ μὴ ἐκ πλείονων, τὸ δὲ εἶς ἐλασσόνων, καὶ τὸ μὴ ἐκ πῶν ἕτω θέσει ἢ γήματι ἐχόντων, τὸ δὲ ἐκ τῶ ἄλλως. Ἄλλ' ἐκείνας μὴ ὁμοια, ἕτω δ' ἀνόμοια. Ἄρα κτ. Ο. Η. τὸ Α'.

Ἄλλ' ἔσω δὴ μονοειδῆ δύο τὸ μὴ Α, τὸ δὲ Β, καὶ εἶς ἰσοπληθῶν μερῶν, καὶ ὁμοιοχημόνων, καὶ ὁμοιοθέτων, καὶ ὁμοια ἔσαι. Ἄλλως ἀνόμοια. Ἡ καὶ δύο τῶν ἀπλευσάτων σωμάτια, εἶδει καὶ μεγέθει, καὶ γήματι, διαιατὸν εἶσαι καὶ ὁμοια, καὶ μή. (δ. τκβ'. τκγ'.) Ἄρα κτ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'.

Περὶ Τελειότητος, ἔ' Ἀγαθότητος.

δ. υ λ α. **Π**αρανοῦμας ὑπὸ τῷ τέλει εἰρηθεῖαι τῷ τελειότητι, σὺν Ἀριστοτέλει (1) πειθόμενος, ἔχασιν εἶναι φημί, ἢ τὸ ἀκρότητα, καθ' ἃ ἡ ἀνομιῶν τῶ πράγματι μηδὲν ἐλλείπει τῷ καὶ φύσιν μεγέθους. Ἐπειδὴ δὲ ἢ ἐφ' οὐί τινε καὶ μόνῳ ἀπλευσάτῳ γνωρίσματι ὅπως θεωρεῖται τὸ τῆς ἀκρότητας, ἢ ὅπῃ τῇ ἐκ γνωρισμάτων πλείονων συλλεγαμῶν φύσει, ἢ ὅπως χάριν τῷ μὴ προσόντος τελειότητι ἄποκαλεῖν ἀξιώ, τῷ δὲ ὄντος. Καὶ τῷ μὴ ἀπλευ, ἢς ἐν ὅπῃ τῆσει τὸ ἔχασιν, οἷα αὐ εἶη ἢ κατ' ὅπῃ τῆμῳ, ἢ καὶ δικαιοσύνη, καὶ αἱ ἀπλευπλήσια τελειότητες. Τῷ δέπως σὺνθετον λογικῶς, ἢς ἐν πλήθει τῶν προσόντων τὸ πλήρωμα, ὡν ἐστίατις μετέχει νοεῖται. Καὶ αἱ καὶ τὰ προσόντα δὲ ἀπλευσεραι τελειότητες, ἢτοι ἀπλευς ἀπλευ ἀπλευ τῶς Σχολαστικοῖς ἀκέραι, καὶ ἄκρατοι, ἔδον ἔδ' ἔχνος γέν ἀτελειότητος ὑπεμφαίνεσαι, οἷαι δικαιοσύνη σοφία, ἄς καὶ παρῆναι ἀμεινον, ἢ ἀπείναι φασίν. Ἡ γέν ἀτελειότητι εἰσὶν ἀνακεκραμμῶμαι τινὶ, καὶ ἐν μέρει πως τῆς κλήσεως ἀξιόμεναί, ναί,

(1) Μεταφ. Δ. Κεφ. 15'.

ναί, οἶον αἰθέρις, κίνησις, ὧν ἐδ' ἡ ἀπυσία αἰεί τῆς παρυσίας δούτερα τίθεται. Ἐκεῖναι δὲ αὐθις, ἢ ἀναυξεῖς τε εἶναι καὶ ἀμείωτοι, ἐν ἀπειρίᾳ τὸ ἄκρον ἀραρὸς πλεῦσαι, τῆς θειοτέρας ἔσονται μοίρας, ἢ τὴν αὐτίον ὑπερβολῆς εἰσὶ δεκτικαί, καὶ ἐλλείψεως, καὶ τῆς πεπερασμένης φύσεως εἰσὶν ἴδιαι.

§. υλβ. Τὸ μὴ εἶναι ὄν τὸ ὑπέριστατον, καὶ ὀπιτάσει καὶ πληθεῖ, μεθ' ὑπερτελεῖς τῆς ἀπλότητος, τὰς ἀπλῶς ἀπλᾶς ἐν ἀπειρίᾳ ἔχον, μᾶλλον δὲ ἐδ' ἔχον, ἀλλ' ὄν, ἠλίκας τε καὶ ὅσας ἐδ' αὐτῶν θελοῦσιν θνητῆτις ἐξισχύσει φύσις, εἰκότως ὑμνεῖται ἀπειροπέλειον, καὶ ἀπολύτως τέλειον. Τὰ δὲ παρ' αὐτὸ λεγόμενα ὄντα, τοῖς ἐχάτοις ὅροις τῆς ὀπιτάσεως καὶ πληθύσεως, τῶν κατὰ φύσιν αὐτοῖς προσηκυσῶν τελειοτήτων ὀπιβάντα, τέλεια καὶ αὐτὰ γεραίρεται. Καὶ ταῦτα μὲν, ὡς ἄριστοπελικῶς εἰπεῖν, τῷ μὴ ἔχειν ὑπερβολὴν πρὸς τι καὶ ἄλλο, ἢ τινὰ ἄλλο, (1) καὶ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον τέλεια, καὶ κατὰ τι. Τὸ δὲ τῷ μὴ ἔχειν ὑπερβολὴν ἐν ἑκάστῳ ἄλλοι, ἀπλῶς τέλειον, καὶ ὑπερτέλειον.

§. υλγ. Τὰ δ' ἐκείνως λεγόμενα τέλεια, καὶ καὶ ἄλλο τῶν αὐτοῖς θελοῦσιν τελειοτήτων ἀφερόντα, ἢτοι ἠθικῶς ὅσα τέλεια, ἢ φυσικῶς, ἢ μεταφυσικῶς. Καὶ ἠθικῶς μὲν, δι' ὑπεροχὴν καὶ θελοῦσιν ἀρετῶν, ὧν ἄρα πόνος πολλὸς, καὶ πυκνῆς μελέτης, ἐν ἔξει ἀκροτάτῃ ἐρῆμετο, τέλειος, ὅς τις δὴ ποτε καὶ ἐρῆμετο. Φυσικῶς δὲ ὁ τῶν καὶ φύσιν προσηκυσῶν αὐτῶν τῷ εἶδει δυναμένων, ἐν ἀκροτάτῃ ἀεξία τε καὶ ἀκμῇ θάλλων, τέλειος ἀνθρώπος, καὶ ἵππος, καὶ εἴτι ἕτερον. Μεταφυσικῶς δὲ ἅπαντα τέλεια, ὅσα τοῖς συστατικοῖς αὐτῶν τῆς ἐσίας γνωρίσμασι νοεῖται κοσμήματα.

§. υλδ. Ἐκ δὲ δὴ τέτων καὶ ἀτελεῖς εἶναι καὶ τὸν ἐναντιόν λόγον ὀρισθόμεθα, ἕπερ αὐτῶν ἀπειρήτι, τῶν καὶ τὰ ἀνωτέρων ἄλλο (§. υλγ.) παρεχομένων τὸ εἶναι τέλειον, ἢ καὶ πλείον ἢ γῆν, εἰ μὴ παρὸν εἴη καὶ ὀπιτάσειν τὴν ἀξιοχρεῶν. Ἔτι δὲ καὶ τῶν τελειοτήτων ὡς ἐλάσσονα εἶναι καί-

(1) Ἄρισ. εἶδα ἀνωτέρω.

κείνο μὲν, πρῶτα θέσει τῆ πρὸς τὰς αἰετίζεις, ἐν μοίρα τέτοιον ἀτελειότητων εἰώθαμεν. Τὸ δὲ ἦττον τέλειον, πρὸς τὸ μάλλον πρῶτα μετῴμιον, ἀτελές ὑποφαίνεται. Ἐπὶ τέτοις, καὶ τὸ ἀτελές ἡμῖν ἔλεγχος ὅτι σαφές, ὅτι — τοιαῦτο πεπερασται. Ἄπειρος δὲ εἶναι τίθεται ἡ τελειότης, ἥς ἐδὲν κρεῖττον θεωροῦσαι δύομιον. Ὅπερ εἶδος ὅτιν ἀπειρίας ὑποφαινεταί. Τὸ γὰρ θετικῶς ἄπειρον, ὡς ἄρα τὴν καθ' ἡμᾶς γνώσιν πεπερασμένῳ ἔσαν ὑπερβεβηκός, ἀνθρώποις ἔστιν ἀθεωρήτων.

Θεώρημα Ρυβ'.

Σ. υ λ γ'. „ **Α**παν ὄν μεταφυσικῶς ὅτι τέλειον ὅς ἀνάγκης φυσικῶς δὲ, ἢ ἠθικῶς ἐνδέχεται καὶ μή.

Τὸ γὰρ μεταφυσικῶς τέλειον, ἐν τοῖς συστατικοῖς ἐπέθει γνώσεσιν τῆς ἐκάστης οὐσίας. (Σ. υ λ γ'.) παντός δὲ ὄντος ἡ οὐσία τῶ ἐν αὐτῇ οὐσιωδῶν γνώσεσιν ἐσωτερικῶς ἔσα ἀπρητημῶν (Σ. σ λ γ'.) κατ' αὐτὰ καὶ ἀναγκαῖα ὅτι, (Σ. σ μ δ'.) καὶ δὴ καὶ ἄθεπτος. (Σ. σ μ ε'. κ ξ'.) Ἄπαν ἄρα ὄν, τὸ μεταφυσικῶς εἶναι τέλειον ὅς ἀνάγκης πλεῖται. Ο. Η. τὸ Α'.

Ἄλλα γὰρ ἔθ' αἰ τὴν φύσιν ἐκάστη θεωροῦμεν δύναμεις, ἀπὸ ἀποδίδως αἰετὶ πρὸς ἐνέργειαν ἔχουσι, τῆ πρὸς τὰ ἐναντία κρᾶσται καὶ ἀντιθεωροῦσται συχνῶς κολαζόμεναι, καὶ δὴ καὶ τέλειον τὰ πολλὰ ἐκλείπεσται. Τότε πρὸς τὰς κατ' ἀρετὴν ὁπιδόσεις καματηρὸν καὶ ὁπίπονον, καὶ τ' ἄλλα ἄπερ πλεῖστα ὅσα ἐμπροσθὼν γίνεσται φιλεῖ, δυνατὰ πολὺ τῆς τέτων ὅτι θεωροῦμεν ἀκρότητα καὶ ἔχ' ὅπως, ἀλλὰ καὶ ὅτι τὴν ἐναντίαν μοίραν πολλάκις ἀντιθεωροῦσται, ὡς καὶ πείρα μὲν παντίπεσται ὅτι προφανές, καὶ μὲν δὴ καὶ λόγῳ ἐδὲν ἦττον τὸ πισὸν ἔχει καὶ βέβαιον, ἔσται τὸ ἐνδεχομῶν τὰ τοιαῦτα ὅτι τὴν οὐσίαν γίνεσται. (Σ. σ ξ η'. σ ξ θ'. σ ό.) Ἄρ. . . α' τὸ Β', καὶ τὸ Γ'.

Θεώ.

Θεώρημα Ρ γ Γ'.

ς. υ λ ε'. „ **Τ**ὸ μέτρον τῆς ἐκάστῃ φελεύσεως μεταφυσικῆς
 „ τελειότητος, ἐπ' ἀπειβές περινοῆσαι ἀδυνατῶμεν.
 Διασώθῃ. Καὶ ἴδ' ἢ καὶ τῷ πληθῶ ἀπαξαπάντων τῆς
 προσόντων, ὧν ἢ ἐκάστῃ ἐστὶν ἡμοίρησε, διελθεῖν πρὸς ἀ-
 κείβειαν χαλεπόν. (ς. σ λ α.) Καὶ τῷ κατ' ἐπίτασιν ἀ-
 κρόττε τάτων, εἰς ἡὲ ἐλάσαι αὐτὸ ἔχοι, εἴσαι ἀδύνατον.
 Πόθῃ γάρ; ἀλλ' ἐκατέρωθεν τοῖς ἔσι συγκροτεῖται τὸ τέ-
 λεον. (ς. υ λ α. υ λ β.) Ἄρα κτ.

Πόρισμα.

ς. υ λ ζ'. **Ε**ἰ δ' ἔτις ἐπέκεινα νῦ γίνεται τὸ περιγεγραμ-
 μῶρον ἔχον τὸ τέλειον, κατὰ τε πληθῶν, καὶ κατ' ἐπίτασιν,
 πρὸς δὴ μᾶλλον τὸ κατ' ἐκάτερον διαφέρον τῆ ἀπειρία, ἀ-
 πάσης ἔσαι ὑπερδρυμῶρον νοήσεως;

Θεώρημα Ρ γ Δ'.

ς. υ λ η'. „ **Τ**ὰ πρὸς τι γένος τέλεια, τῆ τε κατ' αὐτὸ τῆ-
 „ το περιγραφῆ, καὶ τῆ πρὸς τὰ ἄλλα συγκρίσει τῆ γένε-
 „ σι διαφερόντων, ἀτελῆ εἶναι ἀπλῶς εἰκάζομεν. Παραθέ-
 „ σαι δὲ τῆ πρὸς τὸ ἐν ἐκάστῳ γένει τέλειον, ἕδαμῶς.
 Περιγραφόμενα ἴδ' τὰ τοιαῦτα εἰδότες τισὶ τελειότησι, καὶ
 ἄλλα ἄλλαις τῆ ἡμῖν καταφανεσέρων καλλιωδόμενα, ἄλλων
 δὲ πλειόνων ἄποσερέμενα, ἔτ' ἐκεῖνα τάτων ἐν μεδέξει κεί-
 νομεν, ἔδὲ ταῦτα ἐκείνων, καὶ πέρατα ἔτις αὐτοῖς, καὶ ἔρας
 οἶον τινὰς ταῖς περιγραφαῖς τιθέαμεν τῆ τελειότητων ἐκά-
 σου τῶ πλήθει. Τὰ δ' ὧδε πως νοητὰ κατὰ τι τέλεια.
 (ς. υ λ β.) Ἀπλῶς ἔκ ἔσι τέλεια. Ἀτελῆ ἄρα. Ὅ τὸ Α'.
 Εἰ δὲ τῆ ἀδιδέσει τῆ πρὸς τὸ ἐν ἐκάστῳ γένει τέ-
 λειον, εἰς ὑπόνοιαν τῆς κατ' ἐκεῖνα ἀτελειότητος ἐγινόμεθα,
 ἡὲ αὐτὸ ἡμῖν αὐτὸ τῆτο νοητὸν πρὸς ὃ ἢ ἀδιδέσεις, ἠλίκον

τε κ) ὅσον ἐστὶ, πολὺ πρότερον. (ἴδει ὅτι δῆλον εἶναι τὸν ὄρον) Ἀλλ' ἐκ ἑσιν. Ἄπονεῖ γὰρ ὁ νῦν περιδράξασθαι τὰ ἀπείρη. (ς. υλζ'.) Εἴπερ ἐδὲ πρὸς τὴν γνώσιν τῆς πεπερασμένων ἰσόπαλος κείμεται. (ς. υλς'.) Τὸ δὲ ἐν ἑκάστῳ γίγνεται τέλειον, κ) ἀπειροτέλειον. (ς. υλβ'.) Ἄρα κ) τὸ Β'.

Σχόλιον.

ς. υλθ'. Φανητιᾶν ἐν ἐμοὶ δοκεῖ ἀπεχνῶς ὁ Γάλλος Καρτεσιος, ἐν οἷς (1) ἐκ τῆς ἐννοίας τῆς ἀτελειότητος ἢ φέρωμεν, προσεῦσαν ἡμῶν τῇ ψυχῇ τὴν ἰδέαν τῆς τελειότητος εἰσβάλλων, καινῶν τιὰ καὶ αἰήθη, καὶ ἀπειβῆ τοῖς ἄλλοις ἐξδουρκεῖν δειξίαν ἐκούπασεν, ἢ περ αὐτὴ κατασκοιάσειε τὰ ἀκροτάτω ὄντος ἡμῖν τὴν ὑπαρξίαν. Πόθεν ὅτι; Ἡ ἀποφατικὴ κη, φησὶν, ἰδέα ἐξῆπται τῆς θετικῆς. Ἄρ' ἐν καὶ ἡ τῆς ἀτελειότητος φύσει ὑτέρα τῆς περιωσῆς τὴν τελειότητα. Ἀλλὰ μὴ ἀπανθ' ὅσα ἐν τοῖς ἕσιν, ἀτελῆ οἶδα ὄντα. Οὐκ ἐν φέρω ἀπογεμνῶς τὴν τὴν τελεία, καὶ τὴν, ἐννοίαν. Ἡ δὲ πόθεν αἴμοι ἐγγήροιο ἄλλοθεν, ἢ παρ' αὐτῆς τῆς ὄντος τῆς ὑπερτελεῖς ἀποκληρωθεῖσα, καὶ ἀπὸ γρηθῆς ἐμοὶ ἐγκατασπαρεῖσα; ὑπάρχει ἄρα τὸ ὑπερτελεῖς ὄν ἐκεῖνο (ὡς ὑποσυνάπτειν ἀξιοῖ) κ) ἀκροτάτον. Ἀλλ' ἔχομεν ἄρα κ) Πηλοβάμονά τινα, ἐκ θαμέξου τῆς Οὐρανοβάμονι ἀντιβαίνοντα. Ὁ μὲν γὰρ ἐκ τῆς καλλονῆς τῆς ὀρωμένων, τὴν τῆς ἀοράτων εἰσέβαλλον, ἕτος δὲ τὴν ἀντίον ἡμῖν ἐκ τῆς δὴ τῆς κρείττονων, σαθμάσθαι ἀξιοῖ τὰ ὀρωμένα. Τῆτον ἐν ἐγὼ ἠδέως πυθοίμην, εἰ αἱ ἀποφάσεις ἐπὶ Θεῶν οἰκειότεραι τῆς καταφάσεων εἰσὶ κ) ἀσφαλέστεραι, κ) αἱ ἀρσεις τῆς θέσεων, ἢ τὸ ἀνάπαλι; Εἰ μὴ ὅτι τῆτον, ἐπεὶ ἐδὲν αὐτὸ ἔχομεν τῆς ὑπερτελεῖς ἀναθέσθαι, ὅσον αὐτὸ καὶ νῦν θήξαιμεν, εἰς ἀπειρίαν ἀραῖον, πεπερασμένῳ ἢ περ αὐτῆς καὶ

(1) Ἐν Μιλίτῃ τρίτῃ τῆς αὐτῆς.

ἢ τὴν πλειότητα προσαναπλάσονται οἷον δηλονότι καὶ ἄλλοι νομῶν φέρονται, ἢ δὲ ἄλλως. Εἰ δὲ αἱ ἄρσεις (ὅ καὶ τοῖς Θεωρητοῖσι Παρῶσιν, ἀσυγκρίτως ἀμεινον ἐκείνη Θεολογῶσι, κοινῆ δεδοκίμασαι.) ἢ ἄρα τελειότης ἢ ὑπεράπειρος, καθ' ἡμῶν ἐξυμνεῖν τὸ θεῖον εἰάδαμην, ἔδεν, ὅτι μὴ τῶ ἡμῖν νοσημῶν πεπνῆ πλειοτήτων, καὶ ὅπιτάσει καὶ πλήθει, εἰσὶν ἐξαιρέσεις. Ὡστε ἢ καλῶς, ὅ τὸ ἀτιβεῖς ἡμῖν ὑποδείξας περὶ χειρόν Φιλόσοφος, θετικῶς ὑπέθετο ἐπὶ Θεῷ, τῆς κατ' αὐτὸν τελειότητος ἢ ἔχομεν ἐννοίαν. Καὶ τῆς κρηπίδος τοίνυν ἡμῶν, αὐτῶ ὑποσαλοφείσης, εἰς ἔδαφος ἐρρύη τὸ (ἢ καὶ οἶδ' ὅπόπερον εἶπω ὑπὲρ τῶ Θεῷ, ἢ καὶ τῶ Θεῷ;) ἐπαυρόμενον ὕψωμα. Ἀλλ' ὑπολαβὼν εἶρεὶ τάχα ἐκείνος, πόθεν ἢ τῆς καὶ τὰ ὄντα ἀτελειότητος, ἐμπεφιλοχάρηκεν ἡμῶ ἐννοία; Πόθεν δὴ; εἰμὴ ἐκεῖθεν, ὅθεν τὸ θεῖον φάσαυ ἐδίδαξεν; (β. υ λ ή.)

Θεώρημα Ρ η Ε΄

β. υ μ'. ἢ **Τ**ὸ ἀπειροτέλειον ὄν ἀπασῶν ιδέων πλεῖται τελειότητος. Καὶ αἱ μὲν κατὰ τι ἢ εἰσὶν αὐτῶ εἰδικῶς, ἢ τὰς δὲ ἀπλῶς ἀπλάς, ἔδεν καλύει, μᾶλλον δὲ ἐπαύαγκες αὐτῶ εἰδικῶς ἐνεῖναι. Πλὴν ἢ ὡς περ ἡμῖν τυγῶ χάνουσιν ἔδ' αὐταὶ ἐννοήματα, λόγῳ δὲ ἀσυγκρίτως ὑπερτέρῳ καὶ κρείττονι.

Τῆτω γὰρ ἐν ἀπειρία, καὶ ὅπιτάσει καὶ πλήθει αἱ προσῶσαι εἰσὶ τελειότητες. (β. υ λ β.) Ἄρα τὸ Α΄.

Ἀλλ' αἱ κατὰ τι τελειότητες λεγόμεναι εἰδικῶς ἐκληφθεῖσαι, παρυφισάμμενον αὐταῖς, τὸ τῆ ἀναμίξει τῆς ἀτελειότητος φέρονσιν αἴχος. (β. υ λ α.) ἀτελειότητος δὲ πάσης ἐπέκεινα τὸ ἀπειροτέλειον, (β. λ.) Ἄρα καὶ τὸ Β΄.

Αἱ δὲ ἀπλῶς ἀπλάι ἀκράτοι πάντη τῆς τῶ χειρόνος ὑπάρχουσι μίξεως. (β. υ λ α.) Δεός ἐν ἔδεν μήτι γε τὴν ἄχραντον ὅπιχάωσιν ἐντελέχειαν. Ἐπεὶ δὲ παρεῖναι αὐταῖς ἀμεινον, ἢ ἀπεῖναι (β. αὐτ.) καὶ ὅξ ἀνάγκης εἰσὶν. Οὐδὲν γὰρ τῶ ἀπειροτέλειος κάλλιον. (β. υ λ δ.) Ἄρα ἔδεν καλύει, μᾶλλον δὲ ἐπαύαγκες κτ. Ο. Η. τὸ Γ΄.

Ἐπεὶ

Ἐπεὶ δὲ τῷ προσεσῶν τῷ ὑπερτελεῖ ὄντι τελειότητων
 ἑκάστη, τὸ κατ' ἐπίτασιν ἀπειρον πλατεῖ. (δ. υλβ.) ἡ-
 μῶν δὲ ὁ νῦν, (ἄτε δὴ πεπερασμένος τῷ δυνάμιν ὄν.)
 θετικῶς ἐαυτῷ πεπερασμένος, ταύτας παρεστῶν οἷος ὄσιν.
 (δ. υλδ.) Οὐκ ἄρα ὡσπερ ἡμῖν εἰσὶν ἐνοούμενα, λόγῳ
 δὲ ἀσυγκρίτως ὑπετέρῳ καὶ κρείττονι, κτ. Ο. Η. τὸ Δ'.

Σχόλιον.

δ. υμ. α. Ἡ ταῦτα γὰρ εἰδότες οἱ Θεολόγοι, καὶ αἷς ἀνά-
 21 νυμον τῷ θεαρχίαν ὑμῶσι, (δὲ τὸ Δ.) καὶ ἐκ παν-
 22 πὲς ὀνόματος. (δὲ τὸ Α'.)... Καὶ πάντα τὰ ὄντα,
 23 φασὶν αὐτῷ εἶναι (καὶ τὸ Α'.) καὶ ἕδω τῷ ὄντων (κα-
 24 τὰ τὸ Δ.)... Καὶ ἔτις ἐν τῇ πάντων αἰτίᾳ, καὶ ὑπὲρ
 25 πάντα ἔση, καὶ τὸ ἀνώνυμον ἐφαρμόσει, (δὲ τὸ π.) καὶ
 26 πάντα τὰ τῷ ὄντων ὀνόματα. (δι' ἐκεῖνο.) (1)

Περὶ Ἀγαθότητος.

δ. υμ. β. Ἡ τελειότητι πάντως ἡ ἀγαθότης ἐυπέπεται
 καὶ τῶν μεταξὺ, τοσῶτον μόνον, ἀληθείας θεράτωρ ἀκρι-
 βῆς, εὖροι αὖ τὸ διάφορον, ὅσον τὸ ἐκείνης τῇ καὶ τὸν νῦν
 ζωστικῇ δυνάμει ὑποκειμένης, ταύτῳ τῇ καὶ θέλησιν ὀρε-
 κτικῇ καθυποβάλλεσθαι· καὶ ἐκείνης μὲν τὸ τέλειον νοητὸν
 καθεστάναι καὶ ἀγαθόν, ἐκ δὲ ταύτης τὸ ἀγαθὸν βελητὸν
 τυγχάνειν καὶ ἐφετόν. Εἶναι γὰρ τ' ἀγαθὸν ἔ πάντα ἐφίε-
 ται, τοῖς πᾶσιν ἠξίωται. Καὶ εἴποις αὖ, αἷς πᾶσι τὸ ἀ-
 γαθὸν περὶ αὐτὸ τῷ λογικῷ φύσιν, δι' ἐφέσεως ἀνα-
 τεινομένην, ἀγαθὸν εἴρηται. Τῶτο δὲ λέγω, ἔχ ὅτι τὸ ἀ-
 γαθὸν τῷ ὄντι πᾶστις ἐρᾷ, ἀλλ' ὅτι αἷς ἀγαθὸν πᾶς παντὸς
 τῷ πόθῳ ἐάλω τε καὶ ἀλίσκεται.

δ. υμ. γ.

(1) Διονύσιος Ἀριστοπαγ. Περὶ Θεῶν Ὀνομάτων Κεφ. α'.